

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
 EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Idegen invázió

Nagyon szépen fejtegeti a nők szerepét és hivatását a nemzetnevelés terén a Hajdúföld legutóbbi száma. Kétségtelen, hogy a gyermeklélek formálása első sorban a nők kezében van. A gyermekkor legfogékonyabb időszakában a kis emberpalánta gondozása, akár fiúról, akár leánycsemetéről van szó, gyöngéd kezet igényel, amit csak nő nyújthat, hiszen a nő lelke, az igazi nőé, még idős korban is megőrzi bizonyos gyermekies vonásokat. S ez az oka, hogy a nő közelebb tud férközni a gyermek lelkéhez és értelméhez s épen ezért nagyobb és maradandóbb hatást is képes gyakorolni reá.

Ezen a téren követik el a mi nőink, a magyar középosztály tagjai, a legnagyobb mulasztásokat. S itt szólunk elsősorban az anyákhoz. Nem elég az, ha az anya a legmesszebb menő gondosságot fordítja a gyermeke testi jólétének, tisztaságának, egészségének, életének fenntartására. A gyermek lelki világának, egészséges erkölcsének a megeremtése, jellemének képzése nem kevésbé fontos feladat. Hiszen jövődö boldogságának a biztosításához ezek a lelki motívumok legalább is annyira szükségesek, mint a testi épség.

Gondoljanak az anyák arra, hogy szegény hazánknak nem csupán erős izmu katonákra, hanem edzett lelkű, tiszta erkölcsű, jellemes férfiakra és nőkre van szüksége. Ép férfira és ép nőre, aki nemes lelki tulajdonságokkal felruházva, könnyebben vivja meg az élet nehéz harcát, majd elaggott szüleinek, magaalapította családjának és hazájának, fájának így válhat hasznára.

Igen, a magyar fajhoz, a magyar nemzethez való tartozás érzését már a gyermeklélekbe be kell csöpögtetni.

A külön fajtság, az önálló nemzeti lét legnagyobb szerinti megnyilvánulása a külön nyelv. Nagy hiba, sőt megbocsájtathatlan bűn, a gyermeket, még mielőtt saját anyanyelvét, a magyar nyelvet jól megtanulta volna beszélni, idegen nyelvre fogni.

A szülő, aki tudja azt, hogy a nyelvek ismerete nagy hasznára van az embernek az élet piacán, szerető gondossággal igyekszik gyermekét evvel a fegyverrel is ellátni s nem gondolja meg, hogy a gyermek fogékony lelkét, magyarságát fertőzi meg s a magyar lélek, a magyar gondolkodás helyébe idegen lelkét, idegen gondolkodást csempész. Valóságos lélek- és nemzetrablás, ha a magyar gyermeket arra tanítják, hogy német nyelven imádkozzék s ártatlan játéka közben német versiket danojon.

Nem szabad megengedni, hogy ez a lélek-rablás tovább folyjék. Végét kell vetni annak, hogy a családi szentélybe idegen egyén és ezzel idegen nyelv és szellem lopakodjék be. Százával, ezrével töduljak ide a német, francia, angol nevelőnők s mi bódultan fogaduk be a „művelt nyugat” kulturáját „fix und fertig”, nem vizsgálván, megfélemlenek-e a tanok hazai viszonyainknak s a magyar lélek sajátosságainak. Távol áll tőlünk, hogy az idegen nyelvek elajátításának fontosságát kétségbe vonjuk. Sőt valljuk, hogy eddig is nagy hátrányunkra volt, hogy a magyar intelligencia elhanyagolta a nagy művelt nemzetek nyelvének a tanulását. De veszedelmesnek tartjuk egyfelől azt az egyoldalúságot, mely szerint csupán a német nyelv tanítására fektettünk súlyt, más felől azt, ha a gyermek idegen nyelvet tanul, míg saját anyanyelvét jól nem tudja.

Gondoljuk meg, hogy százával, ezrével menekülnek ide hozzánk, idegen járom alól magyar véreink. Magyarságukhoz hűveknek maradt tisztviselő-, tanár-, ügyvéd- és egyéb családok ezrei keresnek nálunk elhelyezkedést s megélhetést, kenyeret nyújtó foglalkozást. Kö-

zülük legtöbb idegen nyelvet is képes tanítani. Gyermekeink érdeke s a fajfenntartás kötelessége parancsolja, hogy ezeknek juttassuk azt a kevés, megmaradt kenyeret, amiből eddig oly botorul-böven szeltek a karéjokat idegeneknek.

A pártok közös munkaprogramja

Csütörtökön nevezik ki a miniszterelnököket — A Bethlen-kormány névsora

Budapest, július 7. (Nemz. St. tel. jel.) A pártok közös intéző-bizottsága a koalíció szorosabbá tétele érdekében az összes aktuális kérdéseket egybefoglaló közös munkaprogramban állapodott meg, melyet nagyatádi Szabó István mutat be a kormányzóknak, aki a válság elintézése céljából Gödöllőről a királyi várba érkezett. Az új miniszterelnök designálása csütörtökön történik meg. A politikai előterben még mindig Bethlen István gróf áll, akinek kabinetje következőkép alakulna:

Elnök: Bethlen István gróf, belügyminiszter: Bottlik József, honvédelmi: Sreter István alezredes, igazságügyi: Ferdinándy Gyula, pénzügyi: Popovics Sándor, kereskedelemügyi:

dr. Lipták Pál, földművelésügyi: Rubinek Gyula, közlekedési: nagyatádi Szabó István, népjóléti: Székely János, közoktatásügyi: Haller István, nemzetiségi: Bleyer Jakab. Szó van egy olyan névsorról is, melyben belügyminiszter: Ráday Gedeon gróf, igazságügyi: Hencz Károly, népjóléti: Barla-Szabó József, esetleg dr. Gaál Endre.

Budapest, július 7. (Nemz. St. t. j.) A közös munkaprogram hét pontból áll és pedig: 1. A jogrend biztosítása, 2. A pénzügyi kérdés rendezése, 3. A földbirtokreform, 4. A zsidókérdés, 5. A szociális, 6. A népjóléti feladatok teljes megoldása, 7. A választói jog revíziója.

Mezei Istvánt kivégezték

Tegnap 9 órakor volt az akasztás

Mezei Istvánt, aki oly állatias kegyetlenséggel gyilkolta meg és rabolta ki Major Zsuzsánna övönőt, tudvalevőleg a rögtönítelő bíróság e tettéért halálra ítélte. Kedden délután érkezett meg Budapestra a végzés, hogy Mezei Istvánon a halálos ítélet végrehajtandó, mert a kormányzó nem adott kegyelmet a rablógyilkosnak.

A keddi esti pesti vonattal meg is érkezett Debrecenbe Gold Károly állami hóhér, Bali Mihály első segédje és veje két segédjével. Gold Bali Mihály helyett jött, mert Bali szabadságon van.

Szerdán reggel 7 órakor hirdette ki az elítélt előtt dr. Kesserű Lajos törvényszéki elnök, hogy nincs számára kegyelem. Mezei nyugodan fogadta az ítéletet, bár látszott rajta, hogy remélte a kegyelmet. A siralomházban reggel héttől- kilencig Kompass János róm. kath. segédlelkész és védője, dr. Aczél Jenő ügyvéd vigasztalták az elítéltet. Kapott egy csomó cukrászterményt, kolbászt, egy félliter bort, amit jóízűen el is fogyasztott. A 2 óra alatt körülbelül 30 cigarettát és szivart szítt el. Utolsó kívánsága az volt, hogy szeretné menyésszonyát, K. Róza alsóközései leányt látni, amit azonban nem teljesíthettek, mert az idő rövidsége miatt nem tudták Józsaról behozni. Igen megható volt az édesanyjával való találkozása, aki sirva mondogatta neki:

— Mi lesz veled fiam, mi lesz veled?

Kompass lelkésznek meggyónt és megáldozott. Az ítélet végrehajtása előtt még nyugodtan meségetett neki olaszországi kalandzásairól, harctéri élményeiről. Kissé idegesítette, hogy az ítélet végrehajtására menő közönség a fogdája kémlelőnyilásán be-bekukucskált. Kivégzése előtt még írt egy levelet menyésszonyának, amelyre ráírta kívülről nyugodt, biztos irással: — Sokszor csókollak mindnyájatokat!

Mig Mezei a siralomházban ült, addig a törvényszéknek Verbőczy-utcai részén feállították a hóhérok a bitófát. Szigoruan ellenőrizték a bemenetelt, csak jeggyel és csak hivatalos személyek lehettek jelen. Félkilenc felé

járt az idő, mikor nyolc börtönőr és nyolc cserdőr feltűzött szuronnal bevonult a fegyház udvarába s a bitófa két oldalán állt fel. Majd megjelentek Gyulay László és Hutiray József törvényszéki orvosok, akik a halál beálltának megállapítása végett hivatalból vetiek részt a szomorú aktusban. A bitófa előtt asztal és pad volt, melyen dr. Kesserű Lajos törvényszéki elnök és a bíróság tagjai foglaltak helyet. A városi hatóságot dr. Miszti Károly, a rendőrséget dr. Komlóssy Pál rendőrtanácsos képviselte.

Mikor a toronyóra kilencet ütött, dr. Kesserű Lajos elnök felállt helyéről és siri csendben a következőket mondotta:

— Megállapítom, hogy az illetékes hatóságok jelen vannak, utasítom a fogházort, hogy vezesse elő az elítéltet.

Izgatott mozgólódást... A négy szuronyos ör között lépked Mezei István, sápadtan de biztos léptekkel. Cigarettazik. Fején az olasz sapka, melyből a siralomházban csinos vadászkalapot készített magának. Megáll a bíróság előtt, leveszi a kalapját.

Balogh Béla bíró siri csendben felteszi a kérdést:

— Azonos-e az előtttem álló Mezei István azzal az emberrel, aki 1920. június 22-én meggyilkolta Major Zsuzsánna övönőt és kirabolta? Ferenczy Tibor ügyész válaszol:

— Azonos.

Balog bíró erre felolvassa a rögtönítelő bíróság ítéletét, mely szerint Mezei István 25 éves róm. kath. vallású cipész segédet kötéltáti halálra ítélték, s a kormányzó kegyelmi kérvényét elutasította.

Ekkor két hóhérség megragadja Mezeyt, a bitófa alá vezeti s a bitófa előtti számolgyra állítja. S míg a két segéd a kezét-lábát összekötözi, addig Gold az ingét kigombolja, s nyakára teszi a kötelet. Ekkor érces hangon megszólal Mezei:

— Hát emberbarátaim erőt, e . . .

Többet már nem tudott mondani, mert kivették alóla a számolgyt, arca eltorzult, ve-

rejtékcseppek folytak le az arcáról. Gold hóhér lefogta, a szemét majd gyöngéden letörölte a verejtékcseppeket a már halott Mezei Istvánról. Azután odaállt a bíróság elé: — Alázatosan jelentem, az ítéletet végrehajtottam.

S míg a közönség kíváncsian nézi az eltorzult hullát, az alatt a pap halk imája hallatszik... Néhány perc múlva Gyulai László és Hutiray József megvizsgálják a holttestet és konstatálják a halál beálltát. Az ítélet után még egy félórát függött az akasztófán Mezei István. Felóra után levették a bíróságról, hullakocsiba tették és beszállították a közpórház halottas kamrájába ahonnan a boncolás megejtése után eltemetik...

Mezei István megálmodta a halálos ítéletét. Mint a védőjének mesélte, álmában egy rózsacsokrot nyújtott feléje egy leány, de mikor hozzá akart nyulni, minden szirma s levele lehullott. Ebből mindent kitalált.

Gold Károly állami hóhér, Bali Mihálynak a helyettese Ő még Kozareknél kezdte meg a pályafutását, s ez volt a százhetedik akasztása. Most éppen Miskolcra jött, ahol egy órnagy gyilkosát akasztotta fel.

Mezei István még az utolsó pillanatban is remélte a kegyelmet, sőt védőjének még intézkedéseket adott az esküvéje iránt. Majd mikor megtudta az ítéletet, az iránt érdeklődött, hogy mikor lesz a temetése s kérte, hogy arról értesítsék menyasszonyát is.

Kiürítik Szatmárt és környékét

Budapest, július 7. (N. St. t. j.) Szatmárnémetiben és környékén az oláhok nagyban készülődnek a visszavonulásra. Rabolnak mindent, ami még megmozdítható. Leszerelik az összes malmokat, gyártelepeket s vonatra rakják minden elszállíthatót. Nagybányán megkezdtek az aranyzótelep gépeinek leszerelését és vonaton Romániába szállítanak mindent. Általában csahatalan jellel mutatkoznak annak, hogy az oláh csapatok visszavonulása csak rövid idő kérdése lehet.

A szerbek is mennek

Zágráb, július 7. (Nemz. St. tel. jel.) Belgrádból jelentik, hogy a jugoszláv kormány jegyzékét kapott Párisból, melyben az antánt felszólítja, hogy haladéktalanul ürítse ki azokat a területeket, melyeket a békeszerződés Magyarországnak ítél. A belgrádi kormány ma válaszolt a jegyzékre s kijelentette, hogy a felszólításnak a legrövidebb idő alatt eleget tesz.

Pénzhamisító zsidók

Budapest, július 7. (Nemz. St. tel. jel.) Kaposvárról jelentik, hogy az ottani rendőrség nagyszabású pénzhamisító bandát leplezett le, amely lebélyegezett pénzt hozott forgalomba. Eddig körülbelül ötven embert fogtak el. A lefoglalások még folyamatban vannak. A pénzhamisító banda egész Somogy megyére kiterjesztette működését. Múltó a felemelésre, hogy a lefoglalásokat csaknem kivétel nélkül zsidók.

Az albánok Valonában

Páris, július 7. (Szikratávirat.) Az albánoknak Valonába való bevonulása után az olasz hadihajók felvették a menekülő olasz katonák legnagyobb részét. Az olaszok megkísérelték a város visszafoglalását, miközben 280 halottat és sok sebesültet vesztek. Az albánok 7 nagyobb és több kisebb ágyút zsákmányoltak.

Az oláhok eladják az erdélyi kincstári birtokokat

Budapest, július 7. (Nemzeti St. tel. jel.) A Viitorul jelentik, hogy a román kormány legközelebb eladásra bocsájja a fogarasi ménest. Bukarestben azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy a magyar kincstár erdélyi birtokait is eladják mert kezelésük nagy áldozatokkal jár.

A VÉN KOMÉDIÁS

Gyulai Pálnak van egy szép beszéje. Címe: „A vén komédiás”. Meghatón írja le benne egy elaggott színművész vívódásait, aki valamikor a közönség kedvence volt és hozzá szokott az éljenzéshez meg a tapshoz, ami életelő eleme, nélkülözhetetlen levegője a színésznek. Buzdítója, lelkesítője, dicsősége, jutalma, kenyere. Keserves a sorsa az elerőtlenedést, megrokkant komédiásnak. Nem tudja tapsra buzdítani a közönséget, mert nem tud már illuziót kelteni. Kiismerték minden fogását, amivel könnyet szokott csinálni a néző szemébe, megszokták már, hangja reszgetését és előre tudják, mikor fog meghalni. De azt is tudják már, hogy halála után egy fertályal vígan falatozza a pörköltet a szomszéd korcsmában. Nem, igazán nem ül fel már neki a legérzékenyebb lelkű szobacica sem.

Jól mondja magáról, hogy a komédiás kétszer hal meg. Első halála akkor következik be, mikor a színpadtól, melyhez görcsösen ragaszkodik, meg kell válnia. S ez a halál fájdalmasabb, mint a második, a természetes vég.

A jó barátok, a pályatársak ovációt szoktak rendezni a „visszavonhatatlanul utolsó”

előadásán. A nézőtérre eloszolva vörösré tapasztalják a tenyerüket. S a vén színész csüggeleg lelkében feléled egy bágyadt reménysugár: hátha még se igaz, hogy elérkezett az utolsó szerep...

Ugy értesülünk, hogy ilyen komédiát terveznek, püspöki rendezésben, a város legközelebbi közgyűlésén. A bucsut Márk Endre polgármester inti a közgyűlés közönségének, melynek jó része (vakoló-) pályatársakból, rendezőkből, sugókból, kellékesekből áll.

A szomorujáték a megszokott gondos rendezésben kerül színre. A régi összetanulás folytán az összejátszás elsőrendűnek ígérkezik. Maga a főrendező készült szónoklatot intézni a reménykedő bucsuzóhoz, hogy maradásra bírja mert szükségük van rá. (Elhisszük, nagyon elhisszük, hogy nekik szükségük van a megbízható pályatársra, de azt meg tudjuk, hogy a városnak nincs szüksége rá.) A gondosan kidolgozott program szerint a távozni készülő öreg könnyekig meg lesz hatva s kész lesz engedni a maradásra unszolóknak.

Nem, nem, tisztelt polgármester ur, hiszen nekünk, ez csakugyan az utolsó szerep,

Bethlen István bukása

Levél a szerkesztőhöz

Debrecen, 1920. július 6.

Engedje meg t. Szerkesztő Ur, hogy mint a Tisza István dicsőséges vezetése alatt álló volt munkapárt híve, néhány rövid megjegyzést tegyek b. lapjának július 6. számában „Jegyzet egy levél margójára” címmel megjelent cikkhez.

A cikk mely sajnálkozás mellett is talál Bethlen István hajduböszörményi ellenfelének választási győzelmében „örvendetes momentumot” és bizonyos tanulságokat. Ezek szerint „Bethlent már maga az a körülmény is képes volt elbuktatni, hogy hívei közt nagyon hangosan viselkedtek és vezetőszeretpet játszottak a mult rezsím levitézlett alakjai, a munkapárt korifeusai és a zsidók. Már pedig jól látja már a nagyközönség, hogy az ország romlásáért a fekete-sárga lelkű osztrák-magyarok nem kevésbé felelősek, mint a vörös lobogós nemzetközi szélhámosok”.

Hát, t. Szerkesztő Ur, elsőben is az ezen utolsó mondatban foglalt egybevetés ellen kell tiltakoznom az igazság nevében. Már pedig az igazság hirdetésére jelenleg az általános egyenlő és titkos választójog tömegboldogító korában, nagyobb szükség van, mint valaha. És mi itt az igazság? Az igazság az, hogy legnagyobb államférfiaink „a fekete-sárga lelkű osztrák-magyarok” táborába tartozva, szolgálták e haza nagy érdekeit. Széchenyi István, Deák Ferenc, a két Andrássy Gyula, Tisza Kálmán, Szilágyi Dezső, Tisza István, hogy csak az egészen első rangú embereket említssem. De Apponyi Albert és a nemzeti párt fényes vezérkara is 67-es ellenzék volt. Mindannyian meg voltak győződve arról, hogy Ausztria és Magyarország állandó szövetsége nemcsak európai, nemcsak osztrák, hanem első sorban magyar nemzeti érdek. A magyar állam integritásának és hatalmi állásának létérdeke.

És vajjon nem volt igazuk? Avagy ilyen független Magyarországról álmadoztak a régi 48-as párt nemes rajongói? Hagyjuk ezt, t. Szerkesztő Ur! Az embernek gyászba borul a lelke. És én különösen azt tartom szomorúnak és vigasztalannak, hogy mi magyarok most is csak másokat szidunk, így p. u. „a munkapárt levitézlett korifeusait”, de még mindig nem érezzük a magunkbaszállás, az önismeret szükségét, az erkölcsi megújulás parancsoló szükségét. Már pedig — mint Széchenyi István minduntalan hangoztatta — önismeret és erkölcsi újjászületés nélkül nincs politikai fel-támadás, nincs remény, nincs jövő. Hiába az általános, egyenlő és titkos választójog, hiába a tetszőleges jelszavak vásári lármája, hiába az ismeretlenség homályából pillanatnyilag felbukant apró politikusok hatalmi túlekedése. Itt csak egy segíthet. Egymás kölcsönös megértése és megbecsülése a krisztusi szeretet jegyében. A vállvetett termelő munka, melynél minden-

kire szükség van, aki ért valamihez és becsületesen akar dolgozni. E honmentő nemzeti munkánál igenis nagy szükség van a régi rezsím minden kiválóságára is. Minden tapasztalatra, minden tudásra, minden önzetlen fáradozásra, minden gyümölcsöshöz verejtékre. Hisz oly nagyon kevesen vagyunk, magyarok! És ne gondoljuk azt, hogy mindenki, aki más politikai hitet vall, mint mi, már ennélfogva gazember. Minden hit üdvözt, amely ég felé tör. Minden politikai meggyőződés tiszteletreméltó, amely a hazának kíván becsületesen szolgálni. Ne bántuk hát azokat a „fekete-sárga lelkű osztrák-magyarokat!” Legaiább is ne addig, amíg az új „Nagyobb-Magyarországot” fel nem építettük!

És még csak egyet. Angyal Dávid „Mohács” című kitűnő tanulmányában (melyet a kiváló történettudós a Petőfi Társaságnak legutóbbi debreceni irodalmi ünnepén is felolvastott) megállapítja, hogy a mohácsi vész előtti időben, a Jagellók korában, bizonyos mindenható népszerű eszmék kerekedtek felül. „Ez eszmék azonban — mondja Angyal — nem az ország helyzetének átértéséből keletkeztek, hanem inkább a rossz kedvnek, a balul értelmezett nemzeti büszkeségnek s a gyanakodó gyűlölködésnek voltak szülőitjei. Hatalmuk tehát nem a közszellem erejét, hanem inkább betegséjét bizonyította... „Népszerű balvélemények ellen nem terem orvosság magyar földön.”

És csakugyan a tömeg mindig bűnbakot keres, tetsző jelszavaktól lesz mámoros, — csakugyan igaz volna Angyal Dávid mondása, hogy „népszerű balvélemények ellen nem terem orvosság a magyar földön”? Szerkesztő Urnak tisztelő híve: Barabási Kun József, kir. kamarás egyetemi tanár.

Ehhez a régi rezsímet dicsérő és talán visszaáhitó védíráshoz, melyet csupán illusztris írójának nemes egyéniségére és meggyőződésének tiszteletreméltó voltára való tekintettel adunk közre, csak röviden jegyezzük meg, hogy a megboldogult munkapártnak már számos kiválósága vallja velünk együtt, hogy az ország leromlásában a letűnt rezsím, mely évtizedeken át idegen érdekeknek rendelte alá a magyarság érdekeit, nem kevésbé bűnös, mint a vörös maffia. A cikkben felsorolt nagyjaink jórésze pedig tiltakoznék az ellen, hogy egy kalap alá fogják Lukács Lászlóval meg Sztérynyivel. Igazat adunk azonban a cikkírónak abban, hogy csakugyan elérkezett „a magunkba szállás, az önismeret s az erkölcsi megújulás szükségének ideje!”

Szerk.

HIREK

— **Református Iskola-egyesület Debrecenben.** A debreceni református egyház presbyteriuma, az iskolaszék előterjesztése alapján még a tél folyamán elhatározta, hogy az 1920—1921 iskolai év elejétől kezdve Iskola-egyesületet létesít, melybe kivált a szülők, de minden jóérzésű egyháztag belépését reméli. Az egyesület célja kettős. Egyfelől támogatni óhajtja az iskolák ügyét, pótolni azok soknemű fogyatkozásait, gyógyítani a háboruban rajta esett keserves sebeket. Másfelől az iskola-ügy iránt érdeklődést óhajt kelteni a társadalomban s a „szülők iskolája” megvalósítása által a szélesebb körű népnevelés eszközlője lesz kivált abban az irányban, hogy a szülőket feladataik teljesítésére oktatták s a család és iskola együttműködését biztosítják. Az új egyesület iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg a családokban, s nemcsak egyházi, de társadalmi körökben is. Az egyesület szeptember 1-én már megkezdte működését.

— **Az Egyetemi Kör évvégi záró közgyűlése** f. hó 8-án, ma délután 5 órakor lesz az Egyetemi Kör helyiségében (fj. Csányi Benjamin elnöke alatt). Tárgyak: 1. Főtitkári jelentés. 2. Osztályelnökök jelentései. 3. Főkönyvtáros jelentése. 4. A zárszámadás megvizsgálása, jóváhagyása és a felmentés megadása. 5. Jövő évi költségvetés jóváhagyása. 6. A szüneti választmány megválasztása. 7. Esetleges indítványok.

— **A vagonlakók elhelyezése.** A lakáshivatal értesítette a kormánybiztos főispáni hivatalát, hogy az iskola igazgatósággal megállapodott, hogy a megürült iskolákban elhelyezést nyerhessenek a vagonlakók. Így már a közeljövőben elhelyezést nyernek a vagonlakók, — azonban csak ideiglenesen, amennyiben a kormányválság megoldása után Hubert Ottó főispán azonnal Budapestre utazik, hogy tárgyalhasson a barakkok építési költségének, 540 ezer koronának kiutalása tárgyában.

— **A közkórház és a eseh gyógyszerek.** A városi tanács mai ülésén tárgyalta a közkórháznak lapunkban szelvézetett lehetetlen helyzetét és a Csehországban beszerzett kötszereknek, műszereknek és gyógyszereknek a városi közkórház részére való átadását. Dr. Kenézy Gyula egyetemi rektor arra kérte a tanácsot, hogy bocsássa a közkórház rendelkezésére az igényelt mennyiségű gyógyszert, illetőleg vegye meg a közkórház részére a közellátási hivataltól. A tanács úgy határozott, hogy hajlandó 20 ezer koronát a kórháznak kölcsönözni az orvosságokért, de csak abban az esetben, ha az állam, — mint a közkórház fenntartója — a kölcsönzött 20 ezer koronát legkésőbb az év végéig a városnak megfizesíti. Erőli a határozatról átiratban értesítették Kenézy rektor.

— **A szennyvíz-tisztítótelep problémája.** A gazdasági bizottság nemrégben tartott egyik ülésén úgy határozott, hogy mivel a mostani viszonyok nem alkalmasok az Eprekert—Cserépviz-telep mellett megépítendő szennyvíz-telep létesítésére, javaslattal fordul a kormánybiztos-főispánhoz, hogy 5 holdas parcellákban adja bért a tanács a 6700 hold területet. A kulturmérnöki hivatal és dr. Losonczy Álmós megyei főorvos azonban úgy véleményezte a szennyvíz-tisztítótelep ügyét, hogy tekintettel arra, miszerint a városból kifolyó szennyvíz fertőzi a Köntösgát, meg a Tócsó folyását és egészségileg káros a környék lakóira, javasolja a szennyvíz tisztítótelep mielőbbi megépítését. Ráműtötték arra, hogy a telep megépítésével lehetséges lesz az öntözés is, ami viszont lehetővé teszi a városi konyhakertészet megteremtését, mely a mostani élelmezési viszonyok mellett jelentős eredmény volna. A kormánybiztos-főispán a legközelebbi közgyűlés elé viszi a kulturmérnöki hivatal javaslatát.

— **A választási igazolásokhoz.** Mindazoknak, akik a szavazástól való távolmaradásuknak igazolása céljából a választási biztosokhoz beadott kérvényükhöz szavazóigazolványokat is csatoltak, a szavazóigazolványokat a városi hatóság mai napon megküldötte. E szavazóigazolványokat a közelgő községi választásokra való tekintettel mindenki őrizze meg.

— **A Debreceni Székely Társaság közgyűlése.** A Debreceni Székely Társaság folyó hó 11-én vasárnap délelőtt 11 órakor a vármegyeház dísztermében közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az 1919—20 évről. 3. A pénztáros és pénztárvizsgáló bizottság jelentése. 4. Emlékszó Gábor Áronról, tartja Gyalóky Jenő tüzérezredes. 5. Elnöki zárószó. Különösen felhívjuk Debrecen hazafias közönségének figyelmét Gyalóky Jenő tüzérezredes emlékszójára. A Társaság szívesen lát minden érdeklődőt a közgyűlésen.

— **Mibe került a választás?** Elkészülték a választási statisztikák, melyekből megállapították, hogy a nemzetgyűlési képviselőválasztás költségei 102.000 koronát tesznek ki.

— **A polgári ötköz és a köztisztviselők.** A városi tanács mai rendkívüli ülésén Zöld József tanácsnok bejelentette, hogy a polgári ötköz a régebbi tanácsi határozat értelmében átengedte a köztisztviselők részére, s így azok a közeljövőben olcsó étkezésben részesülhetnek.

— **Felhívás.** Az 1914—18. évi világháborúban hősi halált halt tisztek hozzátartozóit vagy ismerőseit felkérem, hogy az elhaltak életrajzi adatait és hősi halálának általuk ismert körülményeit a hajdúvármegyei katonai parancsnoksághoz (Debrecen, Vármegyeháza) posta útján vagy személyesen beszolgáltatni sziveskedjenek. Ezen adatok a magyar haditörténelmi levéltárnak fognak beszolgáltatni. — Hajdúvármegyei katonai parancsnokság.

— **A debreceni sz. Erzsébet egyesület** ez évi közgyűlését július 18-án délután 5 órakor fogja a római kath. főgimnáziumban megtartani. Legyőzhetetlen akadályok miatt ez uton kérjük és nagyon kérjük a tagokat, hogy a közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek még pedig minél nagyobb számban, mert nagyon fontos dologról lesz szó. A közgyűlés tárgysorozata a rendes jelentéseket foglalja magába és az általános tisztújítást. Elnökség.

— **Házasság.** Koppányi Rózsi tanítónő és Gulácsy László malomtulajdonos (Henczida) házasságot kötöttek.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei.** Értesítjük tagjainkat, hogy a közellátási hivatal által a beszerzési csoport tagjai közt kiosztás végett újabban rendelkezésünkre bocsátott cipő utalványok f. hó 8-tól 17-ig kerülnek kiosztásra, míg a készlet tart, a csoport irodájában (földszint 12) d. e. 9-től 12 óráig. Kérjük tagjainkat, hogy jelentkezés előtt sziveskedjenek a kijelölt üzletekben meggyőződést szerezni arról, hogy a kívánt cipők kaphatók-e?

— **Felhívás.** A m. kir. debreceni katonai körletparancsnokság területén tartózkodó nem tényleges állományú (tartalékos, népfelkelő, nyugállományú és szolgáltonkívüli viszonybeli) hadbírák 1920 július hó 14-ig fenti parancsnokság ügyésznél személyesen vagy írásban jelentkezzenek. Utóbbi esetben jelentésükben közölni tartoznak nevüket, volt nevüket, szolgálati viszonyukat (tart., nyugáll., nk., szk.), születési évüket, vallásukat, volt vallásukat, foglalkozásukat, állandó lakhelyüket, pontos lakcímeiket és azt, hogy hajlandók-e hadbírói szolgálatra önként jelentkezni. M. kir. debr. kat. körletparancsnokság.

— **Halálozás.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejtethetetlen jó feleségem, szeretett jó édes anyánk, testvérünk, sógornónk s áldott emlékü jó rokonunk Csillag Andrásné szül. Nagy Juliánna éldásos életének 42-ik, boldog házasságának 14-ik évében folyó július hó 6-án délután 4 órakor rövid, de súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. — Kedves halottnak földi részzeit folyó július hó 8-án, csütörtök délután 4 órakor fogjuk Magoss-utca 11-ik számú gyászháztól a Kossuth-utcai templomban tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben végső nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket szomorú szívvel meghívjuk. Debrecen, 1920 július 8-án. Legyen siri álma csendes és emléke áldott! Bánatos féje Csillag András. Gyermekai: Márton, Róza, Margit, Zsuzsika, Sándor, Józsa, Bözsike, Mariska és András. Test érei: Nagy Imre nejjével, Nagy Gyula nejjével. Sógorsága, valamint a közeli és távoli rokonok nevében. A temetést Dankó temetk. vállalat (Kossuth-u. 6.) rendezi.

— **Move közlemény.** Csontos László földbirtokos ur és neje Kendelényi Katalin urnó 1000—1000 koronával az alapító tagok sorába beléptek. A Move elnöke az uton is hálás köszönetet mond ezen hazafias és keresztényhez illő tettükért. A titkár.

— **Tégláron nincs orvos.** A téglási községi orvosi állás már régebb idő óta üresedésben van és most a községben fellépett a vörheny. Losonczy Álmós vármegyei t. főorvos sürgős előterjesztést tett az alispánnak, hogy a veszedelmes betegségre tekintettel helyettesítés útján gondoskodják az állás betöltéséről.

— **Buzát kér a Terü elvédő Liga.** A magyarországi területvédő liga a törvényhatóságok útján kéri a gazdákat, hogy az idei termésből holdankint 5 kiló kenyérmagvat adakozzanak a tőlünk elszakított területeken élő véreink részére. Nagyon helyén való a felhívás, mert a legközelebb felszabaduló területeken is nekünk kell élelmeznünk mindenükből kifosztott véreinket. — Különösen adjanak a nagybirtokosok, nagybérlők és ezerholdasok, mert az igazi kisgazdáknak alig-alig termelt meg a betevőfalatjuk és a vetőmagjuk. A hajdúvármegyei ezerholdasok járjanak elől a jópéldával!

— **Országos gyűjtés** indult a vörös uralom vámospércsi áldozatainak fölségítésére. Az oláhok ugyanis 1919. április 21-én ágyútűz alá vették a községet és a gyűjtő gránátok 17 szegény ember hajlékát elhamvasztották. Valamennyi földhöz ragadt munkás ember, akik azóta sem tudták fölépíteni hajlékukat. Az ország minden részéről gyűlnek már az adományok. Komlódhétfalun 93. Szamosbecsen 61 korona gyűlt össze önkéntes adományokból. Debrecenből még nem érkezett adomány, pedig mi azért kerültük el az oláh ágyuzást, mert Vámospércs fogta fel az előnyomulást. Ille volna, ha a debreceni község is hozzájárulna a vámospércsi 17 munkásember viaskójának felépítéséhez. Adományokat a Hajdúföld kiadóhivatala is elfogad.

— **Pótválasztás lesz a székelyhídi csonka-kerületben.** Az 5 községet számláló székelyhídi kerületben pótválasztás lesz Orbók Atilla és Fehér László közt. Orbók 2069, Fehér 1112 szavazatot kapott. A többi jelöltek közül a legtöbb szavazattal (744) dr. Kertész István debreceni ügyvéd maradt ki a pótválasztásból. A kerületben nemsokára új választás lesz, mert a székelyhídi járásnak még oláh megszállás alatt álló községei hamarosan felszabadulnak.

— **Az alkotmányos költségek.** A nemzetgyűlési választások ott, ahol nem volt helyben bíró, aki a választási biztos tisztét betölthette volna, csinos összegeket emésztettek föl. — A hajdúszoboszlói kerületben a választási biztos számlája például 5564 koronát tett ki.

— **Az egyeki liszt.** Az oláh megszállás óta is nagyban folyt a csempészés Egyeknél, még élő állatokkal is, főként éjnek idején. A csempészettel előbb a zsidók foglalkoztak, akik különösen gyanút csempészték át Csehszlovákiába nagymennyiségben, utóbb azonban rákaptak a magyarok is, akiket megszállt magyarok nem érezték a dörgést és rajtavesztettek. A csendőrség a lisztet, amit átsempészni akartak, lefogalta, a központi főszolgabíró pedig elkobozta és felajánlotta a köztisztviselők beszerzési csoportjának. Az egyeki liszt így jó helyre jutott.

— **Felhívjuk a debreceni termelő gazdákat,** hogy az aratási és cseplési munkákra kiutalt dohány átvétele végett haladéknélkül jelentkezzenek titkári hivatalunknál (Piac-u. 61 sz.). Valamint felhívjuk azokat, akik most rendeltek meg Egyesületünknel a befizetett összegnek sürgős átvételére. Debreceni Gazdasági Egyesület.

— **Debrecen új köztérképe** a telepekkel együtt megjelent és kapható Antalffy kiadójánál és minden könyvkereskedésben.

— **A kereskedő társulati polgári fiúskolában** a beiratások július 9., 10., 11-én lesznek. Felvilágosítást ad az igazgatóság. (Kereskedelmi Tanintézet, Piac u. 8.)

— **Nyolc koronáért** ujjalakitomi nyak-kendőit. Rakóczi 23.

— A nagyerdei játéktanfolyamra beiratkozottak pénteken reggel 9 kor gyűlekezzenek a Csokonai-kerthben. Jelenkezést még elfogad Kolos Rókcózi utca 23.

— Bors Károly képkiallítása, fémipar-szakiskola naponta fél 12-től 2 óráig megtekinthető. Zárul f. hó 10-ikén.

A lengyel vezérkar jelentése

Bécs, július 7. (N. St. t. j.) Varsói távirat szerint ma reggel az ellenség Toloc-vasut mentén megkezdte a hosszabb idő óta előkészített általános támadását. A bolsevik crosz csapatok 5 hadosztály elsőranguan felszerelt csapatot koncentráltak. Elkeseredett harcok fejlődtek ki, melyekben az ellenséges csapatoknak nem sikerült a védelmi vonal áttörése. A Be-rezina vonalon üzérési tevékenység. A 27-ik gyalogezred eddig védekezett, míg a tartalék-csapatok megérkeztek s azután ellentámadásba ment át, s visszavonulásra készítette az ellenséget, mely nagy veszteséget szenvedett.

Páris, július 7. Bécsből jelentik, hogy az a hír, hogy az oroszok elfoglalták Lemberget nem felel meg a valóságnak. Lemberggel a vasuti összeköttetés zavartalanul fenn áll, csak Csernovic felé van nagy eltolódás.

Művészet

Az Ébredő Magyarok művészestálya. Vasárnap este 9 órai kezdettel az ébredő magyarok debreceni csoportja nagyszabású művészestélyt rendez, melynek középpontjában **Friedrich István, Zákány Gyula és Weisz Konrád** nemzetgyűlési képviselők állnak, akik a zsidókérdésről fognak magas színű előadást tartani. A kiváló érdekességűnek ígérkező műsor többi számaiban **Pröhle Ingeborg, Liszt Nandine, Szücs Gézáne, Vizváry Elza** operatársaság, **Bakoss Sarolta, W. Hammerstadt János, dr. Jóna Kálmán** szerepelnek. A művészestélyt dr. Iványi Béla egyetemi tanárnak, a debreceni ébredő magyarok elnökének megnyitja vezeli be. Jegyek még kaphatók a **Fehér Újság** kiadóhivatalában (Varga-utca 1.). Páholy 150 és 130 kor., I. rendű hely 30, II. rendű 20 és III. rendű 10 korona.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* **Bukov**, a székelyek hőhéra, erdélyi történet, melyet nagy sikerrel hozott színre a debreceni színház, ma este ismét műsoron lesz. A hatásokban bővelkedő szép darabot a közönségnek külön figyelmébe ajánljuk.

* **A budapesti Belvárosi színház vendégjátéka.** A Vigszínház változatos műsora ismét kiváló színházi estékhez juttatja a debreceni publikumot. Pénteken és szombaton a budapesti Belvárosi színház művészgárdája: **Bajor Gizi, Petheő, Matány, Dvorzák Baby** és Erdődi mutatják be a fővárosban páratlan nagy sikert aratott **Gyermek tragédiát** és vasárnap a **Három csésze tea c. vígjátékot.**

* **Ravengár III.** harmadik rész: **Küzdelem a levégőben**, ma az Apollóban. Előadások: 5—7 és 9 óraker.

* **Femina** tragédia 6 felvonásban, olaszfilm, olasz milió. Régi olasz idők régi emlékei vonulnak el előttünk. Ott ül a darab főszereplője: **Itala Mauzini**, ez a gyönyörű olasz filmstar, a Colosseum romjain és tekintete körül futja az amphiteatrumot. Közben lejátszódik a régi római világ nagy történelmi eseményei. Majd modern milióban látjuk Mauzini-t, mint hercegnőt, amint fascináto szépségével meghódítja a férfivilágot. E nagyszerű film

minden jelenete izgalmas és lebilincselő. **Itala Mauzini** önmagát mulja felül a darabban. Nagyszerű alakja, elbájoló szépsége klassez-kussá avatja pompás szerepét. Ma mutatja be az **Uránia**. Jegyelővétel.

APOLLO	URANIA
Csütörtök—Vasárnap 4 nap	Csütörtök—Vasárnap 4 nap. Olasz film
Ravengár III.	Femina
III. rész: Küzdelem a levégőben. kalendár történet 6 felvonásban. Csak 16 éven felüliek nézhetik.	Tragédia 6 felvonásban Főszereplő: Itala Almirante Mauzini . 16 éven felüliek nézhetik.
Előadások 5, 7 és 9-kor.	Előadások 7 és 9-kor.

Fabriczius Gézáne Rickl Róza

hagyatékához tartozó Széchenyi-utca 31. sz. ház és a Simonyi-ut 5. sz. 1200 négyszögöles kert nyaralóval együtt **f hó 9-én, pénteken délután 4 óraker** a Széchenyi-utcai háznál tartandó önkéntes árverésen eladatik. Árverési feltételek **Dr. Fejér Ferenc** ügyvéd irodájában **Simonffy-u. 2—a)** megtudhatók. — Az ingatlanok eladása után nyomban az összes **butorok, ékszerok és ezüstneműk** szintén árvereztetnek. Az ékszerok és ezüstneműk pénteken d. e. 10—1 óráig a Széchenyi utcai háznál megtekinthetők.

Termelők figyelmébe!

A természetet végrehajtási utasítása értelmében minden termelő köteles volt június 27. és július 3. között a **Csapó-u. 15. szám** alatti iktatóirodában bejelenteni, hogy a folyó gazdasági évben hány kat. hold buza, rozs vagy kétszeres vetése volt.

Miután még mindig vannak egyesek, akik ezen bejelentési kötelezettségüknek a helyi lapokban és hirdetményeken közzétett felhívás dacára sem feleltek meg, a rendeletben előirt törvényes következmények terhe mellett saját érdekükben figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy bejelentési kötelezettségüknek haladéktalanul tegyenek eleget, mert az ebből származható következményekért csak önmagukat okolhatják.

Debreczen, 1920. július 7.

Közélelmezési ügyosztály.

Debreczen sz. kir. város közellátási tanácsának június 22-én hozott határozata értelmében a városi tejiroda és tejközpont 1920. július hó 31-én teljesen feloszlik, illetve működését beszünteti, miután működésére a változott viszonyok következtében további szükség nincs. Ennélfogva a tejtulvány rendszer is a város egész területén megszűnik. Felhívom tehát mindazokat, akik tejszükségletüket a tejiroda vagy tejközpont utalványára kapták, hogy a l. év július 31-től kezdődőleg tejszükségletük biztosításáról teljesen maguk tartoznak gondoskodni. Azon tejtermelők, akik termelt tejjüket a tejközpontnál, vagy a tejirodánál lekötötték, július 31-től kezdődőleg termelt tejjüket szabadon árusíthatják. A hatósági tejelárusítás az említett időponttól kezdődőleg szintén teljesen megszűnik.

Debreczen, 1920. július 7.

Közélelmezési ügyosztály.

A vadontermő gyógy és ipari növények és a vadontermő gyümölcsök gyűjtésének és beváltásának országos szervezése és ellenőrzése, továbbá az említett növények és gyümölcsök kivitelének iránytása és ellenőrzése céljából a m. kir. földmívelésügyi miniszterium fennhatósága alatt **Gyógy és Ipari Növény Forgalmi Iroda** létesítetett. Ugyanekkor a m. kir. földmívelésügyi miniszterium **Gyógynövény és Paprika kirendeltségének** működése megszűnt.

Közélelmezési ügyosztály.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Társat keresek

egy üzemben levő jó jövedelmező gyárvalalathoz 100.000 koronával. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

a Sámsoni uton a Bójer-féle nagy ház mellett három házhely 300—300 négyszögölesek. E tekezhetheti **Gazdák Bankjánál** **Kossuth-u. 17.**

Hamisfogakat

töröttet is legmagasabb áron vesz **Vecsei A. Szent Anna-u. 6.**

Ezüst pénz

veszek bármilyen mennyiségben **Steiner Mihály** **Burgondia-utca 9.**

Cseplést válalunk

8-as Magyar áhmi magánjáró gépkörre; vidékre is. **Vétesei Testvérek** **Hatvan-u. 53.**

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében **Piac-u. 69.** Saját készíttelt elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Romlott

és jó tengerit, árpát és mindenféle romlott szemes terményt vesz a **Haltényesztő Rt.** **Egyház-tér 6.**

Kaucióképes

üzletkezelő felvétetik. **Péterfia 4.**

Szódavizes

kocsi eladó **Nyil-utca 20. szám.**

Eladó ház

Homokkertben, **Harsányi Gusztáv-utca 25. szám** a. Közlelbi felvilágosítást nyújt **Dr. Gergely Jenő** ügyvéd.

Bélyegzőgyár és vassó-intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

FORGÁCS I.
MŰRÁS, Bádagos-utca.

KISS FERENCZ női szabó
Piac-u. 56.
Izléses munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tanítást is elfogad volt **Molnár-éeg** szabásza.

Iroda áthelyezés!

Zákány József

központi fuvarozási irodáját folyó hó 7-étől **Ferencz József-ut 43. szám** alá helyezte át.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tűzifát vagon-tételben és méter-mázsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Orest tűzifa és szénkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

Gazdák figyelmébe!

Szekérkerékek vasalással együtt leggyorsabban beszerezhetők, meglazult kerékráfok néhány perc alatt meghuzhatók a **Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaságnál.**

Katonai egyenruhák
Polgári öltönyök

mérték után vagy készen fordítások átalakítások legolcsóbban és csinosan készülnek

PISKOLTY PÉTER

polgári és katonai szabó üzletében, **KOSSUTH-UTCA 58. SZÁM.**

Kiadja:

MAGYAR NEMZETIKÖNYV- ÉS LAPKIADÓVALL. R.-T.

Ha szép akar lenni? Korzó arcokrémét és szappant használj!

PARFUMOK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek. kószerek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kreolin stb. legolcsóbban szereshetők te a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz (Városháza épület.) Művirágkoszoruk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.